

پروتکل الحاقی با دسترسی عام را نمی‌پذیریم

معاون سازمان انرژی اتمی کشورمان با اشاره به برخی تفسیرهای مطرح شده از پروتکل الحاقی با هدف ایجاد اختلال در مذاکرات گفت: این طور نیست که پروتکل یک مجوزعام داده است و آن‌ها می‌توانند درهرزمانی به هر جایی مراجعه کنند.

معاون سازمان انرژی اتمی:

پروتکل الحاقی با دسترسی عام را نمی‌پذیریم

هیچ کشوری حاضر نیست که حاکمیت خود را در معرض مذاکره بگذارد

معاون سازمان انرژی اتمی کشورمان با اشاره به برخی تفسیرهای مطرح شده از پروتکل الحاقی با هدف ایجاد اختلال در مذاکرات گفت: این طور نیست که پروتکل یک مجوزعام داده است و آن‌ها می‌توانند درهرزمانی به هر جایی مراجعه کنند.

به گزارش ایسنا، بهروز کمالوندی در مصاحبه با شبکه خبری العالم، درباره مهمترین نکات حقوقی و بندهای پروتکل الحاقی گفت: چارچوب همکاری ما با آژانس بین المللی انرژی اتمی، دارای دو محور اساسی است؛ یکی بر مبنای قرارداد پادمانی است که ایران قبل از انقلاب با آژانس امضا کرده و بر اساس آن یک سری تعهدات دارد که به آن تعهدات عمل می‌کند، یک بحث هم درباره موضوع های مربوط به گذشته است که فکر می‌کنم حدود 11 یا 12 سال است که مطرح می‌شود که یک مقداری غیرازآن چارچوب پادمانی بوده، توافق‌هایی که ایران و آژانس در گذشته داشتند و بر مبنای آن، موضوع های گذشته را در سنوات گذشته بررسی کردند.

کمالوندی اظهارداشت: با توجه به این که پروتکل الحاقی ادبیاتی دارد که تفسیر خود را می‌خواهد، ممکن است هر کسی تفسیر خود را داشته باشد، اما به نظرم کار خیلی سختی نیست و می‌شود به گذشته مراجعه کرد و دید که این پروتکل درگذشته چطور اجرا شده وازنظرادبیات حقوقی چه می‌خواهد.

وی افزود: به طور مسلم هیچ کشوری حاضر نیست که حاکمیت خود را در معرض مذاکره بگذارد، بنابراین از یک طرف ما باید به سؤال هایی که می‌تواند در ارتباط با فعالیت های کشوربه عنوان یک عضو آژانس مطرح شود پاسخ دهیم وازطرف دیگر توجه به حساسیت های موجود در کشور در رابطه با موضوع های حاکمیتی مطرح است. کمالوندی خاطرنشان کرد: به نظر می‌رسد برخی در خارج از کشور تمعداً تلاش کردند به گونه ای وانمود کنند که پروتکل الحاقی مفهومی است که دست آنان باز می‌شود و می‌توانند به هر جایی که خواستند مراجعه کنند، درحالی که ادبیات پروتکل الحاقی چنین چیزی را نشان نمی‌دهد.

وی تأکید کرد: از طرفی هم درداخل کشوربه دلیل انتقال این مفاهیم از بیرون، حساسیت بیشتری پیدا کرده و نگرانی‌هایی به جایی را ایجاد کرده که پاسخ به آن مراجعه به متون اصلی در ارتباط با پروتکل الحاقی است.

کمالوندی گفت: در پروتکل، علاوه بر سایت‌های هسته‌ای که درآن‌ها مواد هسته‌ای است، می‌تواند در سایت های غیرهسته‌ای هم بعضی مراجعات باشد؛ البته ابتدای هر اقدام آژانس، اطلاعاتی است که کشور عضو می‌دهد، به طور مثال در پادمان هم همین طور است که ما اطلاعاتی را در ارتباط با فعالیت های خود می‌دهیم، آن وقت آژانس به صورت راستی آزمایی با بازدید یا بعضی از بازرسی‌های موردی می‌آید و راستی آزمایی می‌کند که ببیند اطلاعات ارائه شده به آن درست است یا نه.

وی افزود: البته مواد دو و پنج پروتکل الحاقی در ارتباط با این ها صحبت کرده، بعضی ابهام ها ممکن است وجود داشته باشد که با مراجعه به بعضی از بخش‌ها می‌توان این ابهام ها را رفع کرد، به عنوان مثال، وقتی می‌گویند سایت‌های دیگر این طوری نیست که به سایت های نظامی دسترسی داشته باشند، هیچ جا در خود پروتکل به عنوان یک سایت نظامی یا پادگان به آن اشاره نشده است. این عام است، اگر بخواهد برخورد سیاسی شود، می‌توانند به هر جایی گسترش دهند و هر مکانی را شامل شود، ولی اگر بخواهیم به نص خود پروتکل مراجعه کنیم، پروتکل اشاره می‌کند که برای مراجعه دسترسی وجود دارد نه بازرسی.

وی افزود: با توجه به این که در ایران هم تجربه تلخی وجود دارد که در طول دوازده - سیزده سال گذشته با استفاده از فرصت همکاری که ایران داشته، به سایت نظامی ما مراجعه کردند، نمونه برداری کردند و داستان ها درست کردند، این نگرانی در کشور ما وجود دارد که ممکن است در آینده هم بخواهند چنین سوء استفاده هایی داشته باشند، به نظر می‌رسد که پروتکل

الحاقی چنین راهی را بسته است.

کمالوندی تأکید کرد: بند C ماده پنجم مشخص می کند که اگر کشور عضو بنا به مصالحی، امکان دسترسی دادن به آن سایت غیرهسته ای را نداشته باشد، می تواند به نحوی آژانس را از راه های دیگری راضی کند، از جمله دسترسی داشتن به مناطق همجوار، با توجه به این که منظور اصلی، نمونه گیری است از این که آژانس مطمئن شود که مواد هسته ای در جای دیگری وجود ندارد، در واقع نمونه گیری، اگر برای رسیدن به این باشد که مواد هسته ای در آن منطقه وجود دارد یا نه، خیلی تفاوت نمی کند که در بیرون از سایت باشد یا در داخل سایت.

کمالوندی اظهار داشت: به نظر می رسد که این موضوع ها را در خارج از کشور خلط کردند. وی درباره موضوع مصاحبه با دانشمندان هسته ای گفت: ما چیزی به نام بازجویی و مصاحبه با دانشمندان و چیزهایی از این قبیل نه در پادمان و نه در پروتکل نداریم.

کمالوندی تأکید کرد: به فرض اگر اطلاعاتی درباره وجود فعالیت هسته ای اعلام نشده در منطقه ای به دست آژانس بین المللی انرژی اتمی برسد و آژانس بخواهد درباره صحت و سقم این اطلاعات بررسی کند، فقط می تواند دسترسی به آن منطقه داشته باشد و این تصور که آژانس یک دانشمندان را روی صندلی بنشاند و از آن ها بازجویی و مصاحبه کند، تصور اشتباهی است.

وی ادامه داد: ما قبلاً هم گفتیم که آژانس اولین اقدامی که باید انجام دهد "اعتبارسنجی مدارک موجود در دستش" است. مدارکی که به دست آژانس می رسد، عمدتاً توسط سرویس های جاسوسی خصوصاً سرویس جاسوسی صهیونیستی تهیه شده است. کمالوندی خاطرنشان کرد: در امور قضایی هم ابتدا اعتبار مدارک و مستندات موجود بررسی می شود سپس مساله صلاحیت دادگاه برای رسیدگی به پرونده بررسی می شود که آیا این دادگاه صلاحیت رسیدگی به پرونده را دارد یا نه. ما در گذشته هم گفتیم که وقتی مدارک موجود جعلی باشد، نباید دسترسی وجود داشته باشد و اگر آژانس براساس مدارک جعلی اجازه دسترسی بدهد، این امر دیگر پایانی نخواهد داشت.

وی ادامه داد: از نظر ما مسائل مربوط به گذشته باید پایان یابد که آن ها (غربی ها) در هر دوره ای نام خاصی برای این مسائل گذاشته اند و اخیراً نام این مسائل را "پی ام دی" یعنی "ابعاد احتمالی نظامی" گذاشته اند.

وی تأکید کرد: ما همیشه می پرسیدیم که این مسائل چیست و آن ها می گفتند که این مسائل سؤال هایی درباره فعالیت های احتمالی ایران در گذشته است.

معاون سازمان انرژی هسته ای گفت: موضوعی بود تحت عنوان مطالعات ادعایی که در واقع شش موضوع بود که آن ها در دوران دکتورلاریجانی تبلیغات منفی زیاد علیه ایران درباره این موضوع ها انجام می دادند و مدالیته هم برای جواب دادن به سؤال های آن ها بود و وقتی که این شش موضوع پایان یافت و وقتی که آن ها اعلام کردند که آژانس از توضیحات ایران قانع شده است - زیرا ایران برای قانع کردن آژانس دسترسی هایی داده بود- به یک باره در پایان کارگفتند که سرنوشت این مطالعات ادعایی هنوز مشخص نشده است و اطلاعاتی از یک لپ تاپ به دست آمده است که ایران درباره این اطلاعات باید توضیحاتی را ارائه بدهد.

کمالوندی افزود: ایران در ابتدای کار کتباً توضیحات خود را ارائه کرد و بعداً نام این مسائل را مطالعات احتمالی نظامی گذاشتند. به نظر می رسد که آن ها می خواستند مساله انحراف به سمت نظامی را با تکرار کلمه "نظامی" القا کنند که ما به نحوه تهیه گزارش های آژانس اعتراض کردیم.

وی تأکید کرد: ما الان هم در مذاکرات می گوئیم که مساله فعالیت های گذشته ایران باید پایان یابد زیرا بررسی هایی که آژانس می خواهد انجام دهد، نباید برای همیشه ادامه داشته باشد و شاید آژانس تا 50 سال دیگر هم قانع نشد و ایران مجبور نیست که توضیحاتی را درباره مطالعات ادعایی و یک سری اتهام های بی اساس آژانس ها و سرویس های جاسوسی ارائه بدهد بنابراین مساله فعالیت های گذشته ایران باید پایان یابد.

کمالوندی گفت: مساله دیگر، چگونگی شفاف سازی شرایط حال و آینده ایران و چگونگی قرار گرفتن تحت نظارت آژانس است. درباره شفاف سازی شرایط حال و آینده ایران توافق هایی در مذاکرات لوزان و برنامه اقدام مشترک ژنو صورت گرفته است به این نحو که ایران طبق قوانین و مقررات داخلی خودش که جزء اختیارات مجلس هم است، به سمت پروتکل الحاقی پیش می رود.

کمالوندي افزود: ما معتقدیم که آن ها نباید بیش از این مساله فعالیت های گذشته ایران را پیگیری کنند بلکه این مساله باید بسته شود. به عنوان مثال آن ها در سایت پارچین یک بار چهار مورد و بار دیگر هفت یا هشت مورد نمونه برداری کردند و آن ها در این 12 سال همکاری ایران با آژانس با این همه دسترسی ها و اطلاعات خودشان بالاخره باید به یک جمع بندی برسند.

وي ادامه داد: مساله ديگر اين است که ايران و هيچ کشور حاکمیت داردیگری در دنیا قبول نمی کند که آن ها درهرزمانی به هر مکانی و به هر نحوی که می خواهند، مراجعه کنند و مواضع کشورهایی هم که پروتکل الحاقی را پذیرفته اند، حتماً با مواضع ایران همسو است. این طور نیست که پروتکل یک مجوز عام داده است که آن ها می توانند در هر زمانی به هر جایی مراجعه کنند البته برخی تفسیرات موسعی از پروتکل می کنند که به نظر می رسد هدف آن ها ایجاد اختلال در مذاکرات است. کمالوندي گفت: آن ها در گذشته در فرایند مذاکرات حرف های زیادی زدند و خواسته های متعددی داشتند. آن ها برای بستن مساله فعالیت های گذشته ایران شرط و شروطی پیش کشیدند ولی ما فی المجلس با این شرط و شروط مخالفت کردیم .

کمالوندي تأکید کرد: آن ها باید این مساله را ببندند زیرا بارها و بارها دسترسی داشته اند و ایران هم اطلاعات زیادی در اختیار آن ها گذاشته است به عنوان مثال مدیر کل آژانس در گزارش خود می گوید که ایران فقط به یکی از دو موضوع پاسخ داده است ولی مدیر کل آژانس اعلام نمی کند که موضوع دوم چیست لذا آن ها با ابهام و ابهام صحبت می کنند .

معاون سازمان انرژی هسته ای خاطرنشان کرد: به طور کلی در مذاکرات ایران با آژانس تاکنون 18 موضوع مطرح شده است که 16 موضوع بسته شده است و دو موضوع آخری و نهایی هم از نظر ما بسته شده است که یکی از این دو موضوع محاسبه انتقال نوترونی است که این موضوع به صورت مقاله علمی در یکی از دانشگاه ها تهیه و منتشر هم شده است که آن ها جار و جنجال راه انداختند که این مقاله با اهداف نظامی و برای ساخت بمب تهیه شده است و ما اعلام کردیم که این مقاله در دانشگاه تهیه شده است و ارتباطی با بمب ندارد و اگر برای اهداف صلح آمیز نبود که دانشگاه آن را چاپ و پخش نمی کرد.

وي افزود: مقالاتی درباره نحوه ساخت بمب تهیه می شود، از یک طرف می گویند که این ها را آزمایش کردند و حتما جایی دیگری هم می گویند که مثلاً و به فرض آن را چگونه پرتاب کنند و برای این هم برنامه دارند.

معاون سازمان انرژی اتمی خاطرنشان کرد: وقتی که ما گفتیم که اگر شما مطمئن هستید که انفجاری در منطقه مریوان شده است، نقطه را مشخص کنید تا ما به شما دسترسی بدهیم، از این زمان، حل این دو موضوع از طرف آژانس متوقف شده است. ما این را هم کتبی نوشته ایم و هم شفاهی گفته ایم و بارها در ملاقات ها در یادداشت های خود به آن اشاره کرده ایم.

وي افزود: ما نظرم این بوده است که چرا باید اطلاعات بدهیم، شما ادعا می کردید که در این منطقه انفجار صورت گرفته است، خوب، شما نقطه را مشخص کنید ما به شما دسترسی می دهیم، اما آن ها می گویند دسترسی نمی خواهند بلکه خواهان اطلاعات هستند و ما می گوئیم که چه اطلاعاتی باید بدهیم؟! وقتی که چیزی وجود ندارد چه اطلاعاتی باید بدهیم؟.

کمالوندي اظهار داشت: در اینجا است که به نظر ما آژانس از طرف کسانی که این اطلاعات را به آن داده اند با مشکل مواجه شده است، زیرا آژانس متأسفانه در گذشته این اطلاعات را معتبر دانسته است. وي ادامه داد: متأسفانه، گزارش های آژانس تکرار شده است؛ آژانس پیشاپیش نتیجه گیری کرده است و این در واقع مشکل است؛ یعنی آژانس هم باید جواب طرفی را بدهد که اطلاعات منفی و غلط داده است و هم این که خود آژانس بدون این که این اطلاعات را اعتبارسنجی کند جمع بندی اولیه داشته است و این در واقع نکته اصلی است.

کمالوندي خاطرنشان کرد: حتما در کنار این هم موضوع (عملیات) مرلین و جفری استرلینک قرار دارد که در پی آن اطلاعات جاسوسی سی آی ای به بیرون درز کرد. وي افزود: البته، این اطلاعات هم از باب دلسوزی برای ما نبود بلکه از باب این که علیه این جاسوس شکایت کردند که چرا این اطلاعات را بیرون داده و گفته است آمریکا سال 2003 طرح توطئه ای داشته و بر اساس آن قرار بود که اطلاعات (مربوط به) طراحی بمبی را به صورت ناقص به ایران بدهند و بعد یک دفعه بیایند و میج ایران را بگیرند و بگویند که ایران در حال مطالعه در این زمینه بوده است، در حالی که خوشبختانه جمهوری اسلامی ایران وارد این جور موضوع ها و گرفتار چنین تله هایی هم نشده است.

کمالوندي تأکید کرد: اما خود این خبر به تنهایی کفایت می کند و نشان می دهد جریان جاسوسی و سیاسی پشت این قضیه است. وي گفت: جمهوری اسلامی حاضر است شفاف سازی کند اما حاضر نیست در یک فرایند بی انتها قرار گیرد که در آن اتهام های بی اساس یکی پس از دیگری به آن مطرح شود. کمالوندي درباره وجود دو مبحث مذاکره با 5+1 و "پی ام دی" و این که آیا نقطه وصلی بین این وجود دارد، گفت: این مسائل در مذاکرات در حال بحث است. یکی از موضوع هایی که آن ها بحث

کردند درباره ضرورت روشن شدن موضوع هاي گذشته است که ما هم گفتيم در طول اين مدت هدف جمهوري اسلامي ايران اين بوده است که اگر درباره گذشته سئوالي وجود دارد روشن شود و فعاليت هاي جمهوري اسلامي هم در اين جهت است. کمالوندي گفت: اتهام هايي که در گذشته عليه ما مطرح شده و آن ها نتوانسته اند (اين اتهام ها را) ثابت کنند، اين حق را به ما مي دهد که در آينده از اين روش آژانس و کشورهايي که در اين موضوع دخالت داشتند شکايت کنيم. البته مهمتر از همه اين است که در اين فرايند رسيدگي آژانس بازنگري صورت گيرد و اين به نفع همه کشورهاي دنياست. کمالوندي درباره پافشاري برخي کشورهاي غربي براي امضاي پروتکل الحاقی و اين که آیا راه حل سومي هم براي پايان دادن به اختلاف ها وجود دارد گفت: آنچه در ژنو توافق شده است اين است که جمهوري اسلامي ايران بر اساس قوانين و مقررات خودش پروتکل الحاقی را اجرا و تصويب کند.

وي افزود: اگر مجلس اين را تصويب نکند، طبيعيتا تايبید نمی شود و توافق هم اجرا نمی شود.

کمالوندي خاطر نشان کرد: نکته اي که به نظرم مي رسد براي محافل مختلف در ايران نگران کننده است، تفسير موسع از اين موضوع است. به علاوه تجربه گذشته ما هم در اين زمينه وجود دارد. ما در گذشته همکاری کرده ايم و به سايت هاي نظامي خود اجازه دسترسي داده ايم. حالا، خوب يا بد، در گذشته اين بوده است و بارها هم اتفاق افتاده است، اما نتيجه آن چه شده است؟

کمالوندي تأکيد کرد: بنابراین، هر کشور ديگري اگر در وضع ايران باشد، حتماً چنين نگراني به جايي خواهد داشت. پس، اين یک طرف قضيه است؛ يعني ما از یک طرف مي خواهيم به سمت پروتکل الحاقی برويم و از طرف ديگر با توجه به تجربيات گذشته و عملکرد آژانس اين نگراني را داريم که با تفسيري که مي تواند موسع باشد مشکلاتي ايجاد شود و اين نگراني است که وجود دارد.

وي افزود: از طرف ديگر هم طبيعيتا بايد راه حلي براي شفاف سازي داشته باشيم که حقوق، حدود، مشکلات و مسائل ايران را هم مثل هر کشور ديگري در نظر بگيرند. الان که در مذاکرات درباره آن صحبت مي شود اين است که اين شفافيت ها چيست. بعضي نقاطي که ممکن است در پروتکل الحاقی خيلي باز نشده است ممکن است توسط دو طرف باز و مطرح شود و برداشت هاي دو طرف مشخص شود.

کمالوندي خاطر نشان کرد: طبيعيتا ما بر اساس یک برداشت عمومي که همه کشورها با هم اجماع دارند به علاوه برداشت خودمان را مي توانيم بپذيريم نه یک پروتکل الحاقی که هر کسي مي تواند در خارج از کشور برداشت خودش را داشته باشد.

وي افزود: حرف ما اين است که پروتکل الحاقی چنين ساز و کاري ندارد. البته، اين مي تواند در آژانس مطرح شود. به نفع همه کشورها است که مواد مختلف پروتکل الحاقی مطرح شود. ماده پنج آن خيلي واضح است. بند C ماده پنج خيلي واضح است که مي گويد اگر کشوري نتواند به جايي دسترسي بدهد، مي تواند به همجواران منطقه دسترسي بدهد. اين به اين مفهوم است کشوري اگر صلاح ديد دسترسي ندهد، نمی دهد و اگر آژانس هم به نمونه برداري اصرار داشته باشد، مي تواند از محيط همجوار آن استفاده کند.

کمالوندي تأکيد کرد: البته صرفاً بحث پروتکل الحاقی نیست؛ از پادمان هم ممکن است با یک تفسيري موسع سوء استفاده شود و ما نبايد اجازه دهيم چنين تفاسيري ايجاد شود.

کمالوندي خاطر نشان کرد: اکنون که در حال رفتن به سوي پروتکل الحاقی هستيم، از یک طرف در بيرون (خارج از کشور) چنين تلقی ايجاد مي شود که هر زمان بخواهند مي توانند به هر کجا ورود پيدا کنند که چنين نیست.

وي افزود: از طرف ديگر و در نتيجه اين تبليغ در خارج، در داخل اين نگراني ايجاد مي شود که نکند که چنين شود.

کمالوندي اظهار داشت: به نظر من یک حد وسطي وجود دارد که اين نگراني را برطرف کند. البته بايد در مذاکرات صحبت کنيم که يکي از بخش هاي پيچيده مذاکرات هم همين است که داريم پيگيري مي کنيم و اميدوار هستيم که راهي پيدا شود که در آن مسير حقوق ما به ويژه تجربيات تلخي که ما در گذشته داشتيم در نظر گرفته شود.

کمالوندي گفت: هر کشوري خود را جاي ما بگذارد که دسترسي و اطلاعات داده و ده سال در اين زمينه کار کرده است و پس از اين مدت دوباره در نقطه اول قرار گيرد، آیا اين کشور همچنان آماده است که ادامه بدهد؟ اين ها موضوع هايي است که بايد در مذاکرات مطرح شود و از طرف ما مطرح شده است.

کمالوندي در پاسخ به این سؤال که آیا 1+5 با بررسی پیشنهاد ایران به عنوان راه حل میانه موافقت کرده است، اظهار داشت: ما فعلاً داریم مذاکره می‌کنیم و هنوز در این مورد؛ یعنی بحث‌های شفاف‌سازی و کار با آژانس خیلی از مسائل باید مطرح شود.

کمالوندي با اشاره به حاکم شدن نوعی بدبینی اظهار داشت: قبل از این که وارد اجزا شد باید این بدبینی را برداشت. وی افزود: این بدبینی در نتیجه اقدام‌های یک سری محافل خاص در خارج از کشور است که تبلیغ می‌کنند معنی همکاری‌های ایران در قالب پروتکل الحاقی این است.

کمالوندي تأکید کرد: این امر در داخل هم برای ما باعث ایجاد نگرانی شده است و چه بسا که اگر چنین برداشتی از پروتکل الحاقی باشد، می‌تواند در مسیر مجلس مشکل ایجاد کند.

کمالوندي درباره بحث طرح قانون صیانت از حقوق هسته‌ای در مجلس شورای اسلامی گفت: تا آنجا که من اطلاع دارم و در جلسات مختلف کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شرکت کردم، ابتدا سه طرح مطرح بود و بحث‌هایی شد و قرار شد که یک طرح را داشته باشند.

کمالوندي خاطرنشان کرد: تا آنجایی که من اطلاع دارم این پیش‌نویس وارد جزئیات نشده است.

وی تأکید کرد: مجلس اختیارات خودش را دارد و اگر قانونی را داشته باشد، قوه مجریه مسئول اجرای قانون است.

کمالوندي اظهار داشت: ما تلاش کردیم که واقعیت مذاکرات و فضایی که در مذاکرات است و برنامه‌های مورد نظر را به دوستان در مجلس منتقل کنیم.

کمالوندي گفت: به طور کلی ما در سازمان انرژی اتمی به دنبال توسعه برنامه صلح آمیز هسته‌ای هستیم اما در مذاکرات پذیرفته شده است که در بعضی از حوزه‌ها محدودیت‌هایی باشد که طبیعتاً این محدودیت‌ها تعریف شده است، به صورتی که به اصل برنامه هسته‌ای ما صدمه‌ای وارد نکند و نشاط و آینده هسته‌ای ما را تحت تأثیر قرار ندهد و ما در این خصوص با نمایندگان مجلس صحبت کرده ایم.

وی ادامه داد: اگر از ما به عنوان سازمان انرژی اتمی بپرسید که از مذاکرات چه می‌خواهید، می‌گوییم که ما چیزی نمی‌خواهیم غیر از این که در سطح بین‌المللی همکاری باشد و محدودیت نباشد و بتوانیم کار صلح آمیز هسته‌ای را توسعه دهیم.

معاون سازمان انرژی هسته‌ای خاطرنشان کرد: یکی از مبانی پذیرفته شده در این مذاکرات این است که در یک حوزه‌ای ما محدودیت‌های تعریف شده داوطلبانه‌ای را برای مدتی داشته باشیم، به طور مثال غنی‌سازی را به مدت 10 سال توسعه ندهیم. اما اگر در کنار این تحقیق و توسعه ما حفظ شود که در این مذاکرات با همین استراتژی جلو رفته ایم- طبیعتاً ما می‌توانیم گذشت این ده سال را هم جبران کنیم و در سکوی جهش قرار بگیریم.

کمالوندي اظهار داشت: آنچه که ما در حال رایزنی با نمایندگان مجلس هستیم این است که ما چه می‌خواهیم و چه کاری باید انجام داد، در عین حال مجلس هم نگرانی‌های خودش را دارد به خصوص در رابطه با دسترسی‌ها و تحریم و قواعدی کلی در رابطه با تحریم‌ها؛ مانند این که تحریم‌ها یکجا و به موقع برداشته شود و دسترسی‌ها به گونه‌ای نباشد که حاکمیت کشور را مخدوش کند.

وی تأکید کرد: یک سری کلیاتی است که ما طبیعتاً در ارتباط با این موضوع با نظر مجلس همراه هستیم و نظر ما غیر از نظر مجلس نیست؛ به همین دلیل صحبت و رایزنی بین ما هست. به هر حال ما هنوز در حال مذاکره هستیم و برای نتیجه‌گیری هنوز زود است.

کمالوندي در پاسخ به این سؤال که آیا در مذاکرات همچنان بحث‌های فنی چالش اصلی است یا به نوعی این موضوع به راه حل‌هایی رسیده، اظهار داشت: تا جایی که اطلاع دارم تقریباً موضوع‌های فنی پیشرفت نسبتاً خوبی داشته است و با حضور دکتر صالحی و هم‌تای ایشان به صورت جدی موضوع‌ها مطرح شد و درباره بحث‌های غنی‌سازی، فردو، تحقیق و توسعه و ذخایر و غیره صحبت شد و به توافق‌های کلی رسیدیم؛ مسیری که داریم نگاشتن متونی است که فهم واحد از این توافق داشته باشیم که در بیانیه لوزان هم به آن اشاره شده است.

وي اظهار داشت: شاید قسمت سخت‌تر در دو موضوع تحریم‌ها و بحث شفاف‌سازی باشد و این که این شفاف‌سازی چگونه باشد.

کمالوندی با این حال گفت: البته مفهوم این نیست که در موضوع فنی همه چیز تمام شده است و مذاکرات همچنان ادامه دارد ولی اگر به گذشته نگاه کنیم نسبت به جایی که ما حدود یک سال و نیم قبل بودیم خیلی پیشرفت کردیم و جلو آمدیم و به نقاط مشترکی رسیدیم. به همین دلیل تصور و تلقی این است که می‌شود اگر اراده باشد آن بخش باقیمانده را هم حل کرد و این جمله‌ای است که مکرر می‌شنوید، اگر اراده در طرف مقابل باشد می‌توان به راه حل رسید و من فکر می‌کنم که هنوز می‌توان این جمله را تکرار کرد.

کمالوندی درباره تأثیر نبود دکتر صالحی و جان کری وزیر خارجه آمریکا در مذاکرات گفت: آقای دکتر صالحی هیچگاه دور از مذاکرات نبود؛ اگرچه در مذاکرات هم مستقیم شرکت نمی‌کرد؛ البته تا قبل از سال جدید شمسی در اواخر و اوایل سال حضور مستقیم داشت.

وی افزود: دکتر صالحی در همه مذاکرات حضور نداشت اما در جریان همه موضوع‌ها بود و مسائل مطرح می‌شد و جلسات داخلی داشتیم و دستور کار برای موضوع‌های فنی توسط وی صادر می‌شد و هماهنگی‌های لازم صورت می‌گرفت و نهایتاً مذاکره‌کننده ما و دوستان ما از سازمان انرژی اتمی شرکت می‌کردند.

کمالوندی گفت: اکنون هم به همین ترتیب است و الان حتی در همین مدتی که دکتر صالحی دوران نقاهت خود را طی می‌کند ما جلسات مکرری را با دکتر روانچی و عراقچی با دکتر صالحی داشتیم، چند بار هم به اتفاق آقای رحیمیان که مسئول فنی ما است این جلسات را برگزار کرده ایم.

کمالوندی تأکید کرد: اتفاقی هم که برای جان کری افتاده است باعث می‌شود از مذاکرات دور باشد. معمولاً وقتی که در سطوح پایین‌تر نمی‌توانند به توافق‌هایی برسند موضوع یا موضوع‌ها را جمع می‌کنند و در جلسه بالاتری مطرح می‌کنند تا راه حلی پیدا شود، یعنی مکانیسم مذاکرات اکنون به همین شکل است.

وی ادامه داد: شاید در دوره قبل دو موضوع جمع می‌شد و جلسه‌ای برگزار می‌شد، ولی اکنون چهار یا شش موضوع جمع می‌شود تا جلسه‌ای برگزار شود.

کمالوندی خاطرنشان کرد: ولی این جلسات می‌تواند با استفاده از وسایلی مانند ویدیو کنفرانس برقرار شود و خیلی این موضوع مهم نیست و دو طرف می‌دانند که هر طرف چه چیزی می‌خواهد و به قول دکتر ظریف فقط باید زیاده خواهی نباشد و خواستن اشکالی ندارد.